

Bilancia roka 2025 - 1. časť

Premenlivé počasie, choroby zvierat, turbulencie na svetových a európskych trhoch či legislatívne zmeny boli činiteľmi, ktoré poznačili produkciu potravín, rastlinnú a živočíšnu výrobu v roku 2025. Ako sa na uplynulý rok pozerajú niektoré zväzy a združenia, ktoré sú členmi Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory?

Združenie pestovateľov obilnín

- Aké udalosti v roku 2025 s presahom na Váš sektor hodnotíte pozitívne?

Pozitívne hodnotím vývoj počasia, čomu aj môžeme vďačiť za nadpriemerné úrody takmer vo všetkých komoditách. Zároveň boli v roku 2025 zo strany Pôdohospodárskej platobnej agentúry (PPA) vyplatené žiadosti o platby na dobiehajúce projektové podpory a tiež v relatívne skorom termíne vyplatené zálohové platby na priame podpory.

- Aké udalosti v roku 2025 s presahom na Váš sektor hodnotíte negatívne?

Ak by sa v roku 2025 dosiahli "len" priemerné úrody, odbytové ceny by častokrát nepokryli ani výrobné náklady pestovateľov. Nehovoriac o tom, že pri niektorých komoditách ako napr. sladovnícky jačmeň bol dopyt zo strany spracovateľov len minimálny. Od PPA sme sa nedočkali žiadnych nových výziev vrátane sľúbenej náhrady za zrušenú výzvu č.74. Zároveň stále nemáme žiadne informácie o plánovaných výzvach v najbližšom roku. Celkovo podnikateľskému prostrediu na Slovensku neprosievajú ani konsolidačné balíky a ďalšie komplikovanie rozvoja súkromného podnikania.

- Aké výzvy pre Vaše odvetvie prinesie rok 2026?

Aktuálne výhľady na odbytové ceny komodít nepredpokladajú radikálny rast v roku 2026, preto by sa mali poľnohospodári pripraviť na minimalizáciu nákladov a tiež sa pravdepodobne utlmia investície v tomto sektore. Situáciu sťažuje aj dovoz komodít z Ukrajiny a ďalší tlak na ceny. Bude dôležité rokovať o dovozných kvótach, prípadne žiadať o iné možnosti kompenzácie v rámci EÚ. Jeden z najväčších strániakov je nová poľnohospodárska politika, ktorá by sa mala aplikovať od roku 2027. Pri súčasnom návrhu politiky hovoríme o likvidačných podmienkach pre slovenské poľnohospodárstvo.

Slovenský zväz olejníarov

- Aké udalosti v roku 2025 s presahom na Váš sektor hodnotíte pozitívne?

Počasiu na začiatku roku nedávalo predpoklady na dobrú úrodu, ale hektárové výnosy obilnín a olejnín boli príjemným prekvapením.

Výnos repky olejnej 3,5t/ha potešil a celkový úspech podporila pozitívne i cena. Sójové bôby a slnečnica splnili očakávanie výnosov len čiastočne, ale i v tomto prípade cena dorovnávala to, čo nedokázala príroda.

Dobrou správou, aj keď nie úplne podľa našich predstáv, bola dohoda EÚ s Ukrajinou vo veci dovozov poľnohospodárskych komodít a produktov do EÚ s nižšími požiadavkami na produkčné štandardy. Významnou správou pre poľnohospodárov bola výplata podpôr do konca roku v rekordnom finančnom objeme.

- Aké udalosti v roku 2025 s presahom na Váš sektor hodnotíte negatívne?

Aj v odchádzajúcom roku sme sa s obavou pozerali na politické rozhodnutia vo svete, ktoré bezprostredne ohrozovali náš podnikateľský plán. Clá boli najviac citovaným slovom a nepriaznivo zasiahli i agrosektor a ukázali na nízku vyjednávaciu schopnosť európskych politikov. Hrozba cieľ bola na dennom poriadku. Negatívne bola zasiahnutá aj EÚ.

Presadzovanie národných záujmov vo svetových obchodných vzťahoch prinášalo chaos do tradičného pohybu komodít vo svete.

Zaznamenali sme rekordnú svetovú úrodu olejní, avšak jej distribúcia bola zasiahnutá spormi medzi Kanadou a Čínou a aj Čínou a USA ohľadne colnej politiky. Vplyv na cenu zatiaľ nepocitujeme, ale hrozba visí vo vzduchu.

V konkurencii exportérov pšenice ťahá EÚ za kratší koniec a tlak na pokles ceny pšenice narastá.

Dohoda Mercosur sa stala hrozbou pre poľnohospodárov. Boj proti odlesňovaniu pod názvom EUDR bol prejavom nedomyslenosti a administratívnej nerozhodnosti Únie.

Nespokojnosť poľnohospodárov s pripravovanou novou agrárnou politikou EÚ vyústila koncom roka 2025 do jedného z najväčších protestov v Bruseli.

- Aké výzvy pre Vaše odvetvie prinesie rok 2026?

Rok 2026 bude plný výziev. Očakávame turbulentné trhy spojené s nárokom na manažovanie predaja úrody. Výzvou bude i zosúladenie ceny vstupov s trhovou cenou komodít a zabezpečenie ziskovosti každého podniku.

Vieme už teraz, že môžeme očakávať nárast cien hnojív, obchodovanie s emisnými povoleniami, nárast cien energií, miezd, dopravy a iných nákladových položiek spojených s konsolidačnými opatreniami.

Výzvou bude tiež analýza predstáv Bruselu pre novú SPP od roku 2028 a ich dopadu na podnikanie poľnohospodárskych podnikov.

Každý rok prináša situácie, ktoré treba riešiť. Budme optimisti a hľadajme riešenia, ktoré posunú veci dobrým smerom. Nech rok 2026 prežijeme v zdraví, šťastí a v spokojnosti.

Zväz pestovateľov cukrovej repy Slovenska

- Aké udalosti v roku 2025 s presahom na Váš sektor hodnotíte pozitívne?

Počasiu v priebehu roka 2025 bolo pre cukrovú repu priaznivejšie ako pred rokom, pričom od toho sa odvíjala väčšina faktorov, ktoré výrazne vplyvajú na konečnú úrodu. Aj napriek pokračujúcemu výskytu cikád (PNSTLE) v porastoch cukrovej repy sa vo veľkej miere neprejavila gumovitost koreňa cukrovej repy (RTD) spolu so syndrómom nízkej cukornatosti (SBR). Danú skutočnosť pripisujeme lepšiemu zdravotnému stavu cukrovej repy a s tým súvisiacu lepšiu odolnosť voči chorobám. Osevu cukrovej repy pre produkciu cukru v kampani 2025/2026 bol na úrovni 19 200 ha. Pestovatelia cukrovej repy dodajú do našich dvoch cukrovarov približne 1,3 mil. ton cukrovej repy na spracovanie, z ktorých podľa predbežných odhadov vyprodukuje zhruba 175 000 ton cukru, čo aj v tejto sezóne zabezpečí pre našich obyvateľov sebestačnosť v tejto komodite na 100%.

- Aké udalosti v roku 2025 s presahom na Váš sektor hodnotíte negatívne?

Po ukončení kvótového systému v EÚ v roku 2017 sa ceny cukrovej repy začali odvíjať od predajných cien cukru. V tomto kontexte pretrvávajúce nízke predajné ceny cukru spôsobili pokles záujmu pestovateľov o osevu cukrovej repy. Táto skutočnosť spôsobila, že osevu cukrovej repy na Slovensku medziročne poklesol o takmer 20%. Pestovatelia cukrovej repy oceňujú v tejto náročnej situácii

rezortné ministerstvo, ktoré aj v roku 2025 zachovalo cukrovú repu v schémach podpôr „zelená nafta“ ako aj „viazaná podpora príjmu“, ktoré pôsobia stabilizujúco a prispeli k udržaniu pestovania cukrovej repy pre produkciu cukru na Slovensku.

- Aké výzvy pre Vaše odvetvie prinesie rok 2026?

Pre rok 2026 ostáva základnou výzvou udržanie pestovateľských výmer cukrovej repy na Slovensku. Daná výzva je o to významnejšia, že cukor je posledná komodita v rámci agropotravinárstva, v ktorej je naša krajina sebestačná!

Slovenský cukrovarnícky spolok

- Aké udalosti v roku 2025 s presahom na Váš sektor hodnotíte pozitívne?

V roku 2025 sme pre pestovanie cukrovej repy zaznamenali priaznivejšie klimatické podmienky s pravidelnejším prísunom zrážok a nižšími priemernými teplotami. Dôležité bolo aj to, že sa znížilo extrémne sucho hlavne v letných mesiacoch. Aj tieto faktory majú vplyv na to, že v aktuálnej cukrovarníckej kampani očakávame mierne nadpriemernú produkciu cukru.

- Aké udalosti v roku 2025 s presahom na Váš sektor hodnotíte negatívne?

Negatívny vplyv na náš sektor má hlavne zhoršovanie podnikateľského prostredia, vysoké ceny energií a vstupov a tiež zvýšená odvodová záťaž podnikateľských subjektov. Z globálneho pohľadu nepriaznivo hodnotíme fakt, že v sektore cukru zaznamenávame prepád cien na trhu EÚ.

- Aké výzvy pre Vaše odvetvie prinesie rok 2026?

Hlavnou výzvou pre naše odvetvie je zachovanie sebestačnosti vo výrobe slovenského cukru so slovenskej cukrovej repy.